

شناسنامه کتاب:

❖ دسته بندی: کتاب آموزشی زبان

❖ نام اثر: گویش و اصطلاحات کرمان

❖ نام مدرس: PARI_A

❖ زبان سطح: کرمان محلی

❖ ناظر: طلایه

❖ ویراستار: PARI_A

این کتاب در سایت **تک رمان** آماده شده است

www.taakroman.ir

تهیه شده در انجمن تک رمان

گویش و اصطلاحات

کرمان

مدرس: Pari_A

ناظر: طلایه

طراح: SARISA.

WWW.TAAKROMAN.IR

خلاصه:

خلاصه کتاب آموزشی :

در این کتاب گویش و اصطلاحات شیرین زبان کرمانی توسط خانم Pari_A به شما آموزش داده می‌شود.

سخن مدرس زبان:

اول از طلایه‌جان تشکر می‌کنم و در ادامه با گویش مردم کرمان همراه شما خواهم بود.

چون مردم خونگرم کرمان لهجه متفاوتی دارن و ممکنه شما عزیزان متوجه بعضی کلمات نشید، از اعراب استفاده می‌کنم.

انواع کلمات پر کاربرد:

چارَقَدُ: روسری

وَابِسْ: بایست

قینوس: حرفِ چرت

می‌واست یا می‌واستی: می‌بایست، می‌بایستی

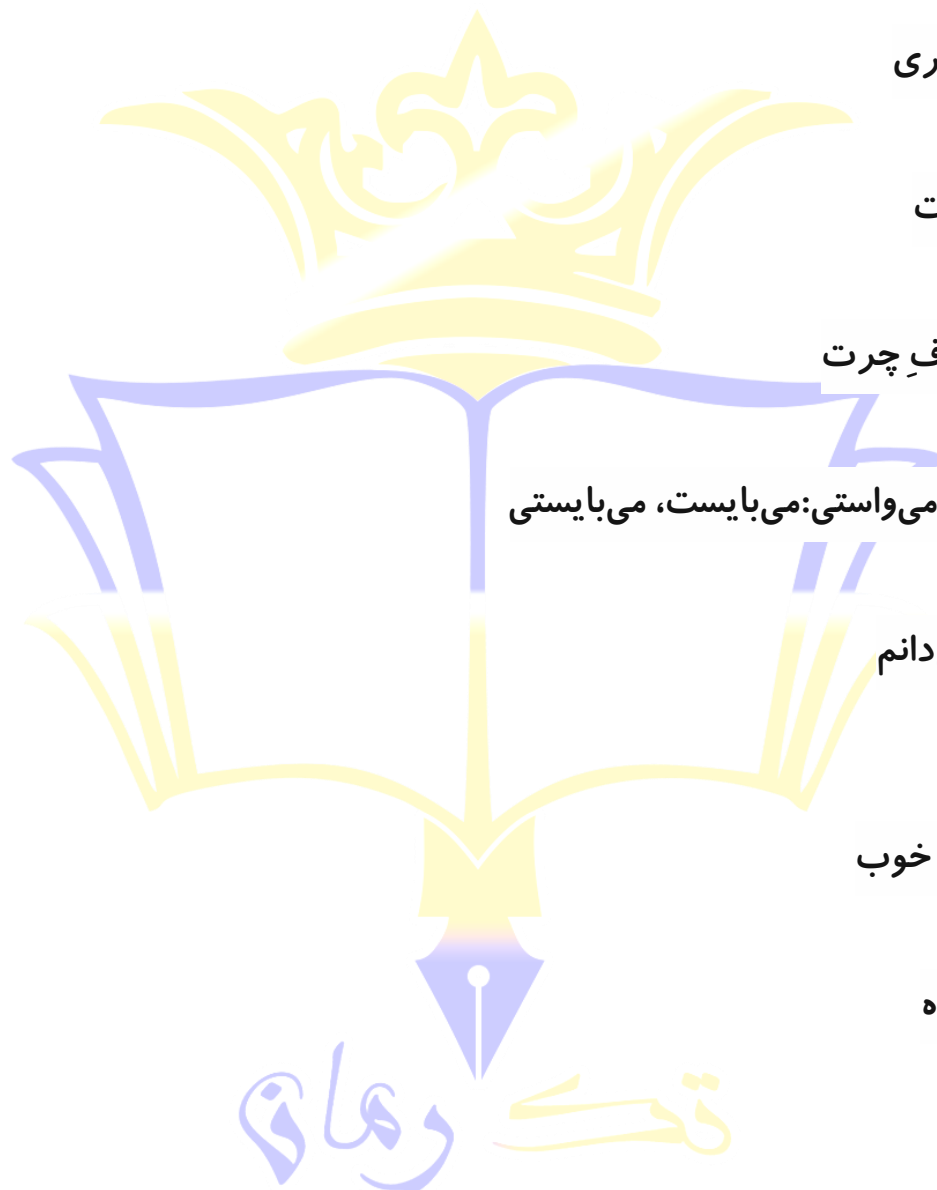
چوم: چه می‌دانم

خاب: بسیار خوب

بَل: اجازه بده

سِفْتُو: سبد

مِغْرَاضُ: قیچی

دور کردی: دیر امدی

پچل: کثیف

مچل: الاف

کفارک: قارچ

لک: بر آمدگی

سرمغراضی: پارچه‌های چیده شده

سین: طرف، سو

پسین: بعد از ظهر

زرده شوم: غروب آفتاب

پسبا: پس فردا

کِرَاجَکْ: کلاغ زاغی (پرنده‌ای از خانواده کلاغ با جثه‌ای کوچک‌تر از کلاغ که توی بال‌هاش پرهای سفیدی داره و دمش هم درازتره، بسیار هم فضول و باهوشه)

چوری: جوجه

هانمید: مقدار زیاد از چیزی

وَخِی: بلند شو

وَرَبِخِی: بلندشو

گُرْدِه: پهلو

دُرِی: بشقاب

قَبْسِیَنی یا قَوْسِیَنی: سینی

وَرَجِکِیْدن: پریدن، یهویی ترسیدن

دَر گُنْج: در حدی

تَدَکْ رَه‌اَنی

قَلْدَرُو: حباب روی آب

رُو نمی گیره: انجام نمیشه

جیکو: جیر جیرک

پُلُخِمُون: خون خشک شده ی زخم

هُونجیچ سو: سوسک سیاه

فِت فِتو: آدم پر حرف

رودِمون: گوشت تازه آوردن(چاق شدن)

رورزا: رودربایستی

تُر شَبالا: سبد، صافی، چلو صافی، آبکش

گُواف: خمیازه

نِر کو: سکسکه

پُت: مو

پُت پُت: تیکه تیکه کردن

دِ پرک شدن: نصف شدن

دردات ور ته سرم: دردوبات بخوره تو سرم

اَلِنگونو: آویزان

وَر: برای

بستون: بگیر

کِرپو: مارمولک

مِدو: سوسک

چَنزو: نوعی حشره که کنار جوی آب زندگی می کند، جیر جیر می کند و بعضی ها برشته می کنند و می خورند.

ناسار: ناودان

رازین: پله

پَلْقید: له شد

مِشَنگ: خل و چل

تِغارو: کاسه بزرگ (ظرف کشک مالی)

سِزاوار کردن: حیران کردن، معطل کردن

وَرَهَمْ گشتن: عجله کردن

آساق پاساق: همان زَم زیمبوی خودمان

زِپَتول: تکان دادن

وَلشکو: رهایش کن

سَرَقلیفه یا سَرَقدیفه: روسری سه گوش

سَرپایی: دمپایی

چُغوت: گنجشک

چارچلنگ: چهار دست و پا

ریقو: کوچک

کلمبرزی: دست انداز

جوغن: هاون

پختو: یا کریم، موسی کو تقی (فاخته)

کلپک: مارمولک

اشپش: شپش

آبگرمو: اشکنه (یه نوع غذای کرمانی)

مُفشو: کیسه قندی یا کیسه دارو گیاهی

بد پک پوز: زشت

درد و زحمت

اُرتینه: دختر مجرد

حشمیت کشیدن: طرفداری کردن، جانب‌داری کردن

کُلِیتوو: مقنعه

کاربافو: عنکبوت

سیتکو: کِرمک، کرم مقعد

لُگْمَبَرُو: سرعت گیر

برابر: روبرو

جون کن: رخت کن

قُزمیت - رشقال: بیخود، مسخره، چیت

بُلِیت: ساده، هالو

حُقَه: قوطی

اسپریچو: پرست

سر سرا: هال

چُنَه: چونه

کِماجون: قابلمه

آنداس: آدامس

فیعو: سوت

پُرسِه: مراسم ختم

وا شدن: باز شدن

برگلا: بارک الله

کاکا: برادر

دادا: خواهر

کَلزِهرَا: کربلایی زهرا

رَنیکِه: نوعی صدا زدن خانم ها

بُلو: نوزاد

لَرْد: بیرون

بد بلایی: راحت نبودن

آبخاری: در گویش بعضی مناطق لیوان آب خوری است.

موریک: مورچه

وَر پات کا: به پایت کن

کوشا: کفش ها (و رو کشیده بخونید).

امشو: امشب

انواع اصطلاحات پر کاربرد:

وَر هول مُفت افتاده: خیلی عجله داره.

وَر هم گشتن: عجله کردن

پَ چرا دور کردی: پس چرا دیر کردی

گُم سَنگین: همون بدقول خودمون

سَرابُری رو رد کن: سربالایی رو رد کن

ای لَتِ کانه : این دستمال کهنه

یه کُتو سولاخه: جای کوچک و تنگ

کو بیا ایور: بیا اینور

یه گُجه جا: یک جای کوچک

انواع کلمات کم کاربرد:

آپو یا هپویا پَپ: شخص ساده و زود باور.

آتِکلی: حدس و گمان.

اُسُلُرو: شیئی بی تناسب و بی قیافه.

چُووش: آوازخوان جلوی کاروان.

اِشکِل: زانوبند شتر.

چیقوکردن: پاک کردن پنبه از پنبه تخم

بُل: ابله، قابل ترحم

چینه: دیوار گلی

کاربرد کلمه در جمله:

وابِسْ ✓

کو وابِسْ: لطفا بایست. ✍️

وابِسْ اِشتو نکن: بایست و عجله نکن. ✍️

وابِسْ توام: تو هم بایست. ✍️

وابِسِنی نیمری: صبر کنی چیزیت نمیشه. (طنز) ✍️

خو و اِسْ تا بی ی: خب بایست تا بیاد.

و اَسْ مَطَلْ میثی: نیاست معطل میثی.

قینوس

کو قینوس نگو: لطفا چرت و پرت نگو.

قینوس گو نکن: چرت و پرت گویی نکن.

قینوسی بو که هِشکی عینوش نبود: توی چرت پرت گویی رو دست نداشت.

[بو] بو جدا از خوانده می شود). رها

قینوسو ببند چاکو: ای چرت پرت گو دهننت رو ببند. (طنز)

قینوس گو، خطاگو مِشه: پر گو، خطاگو می شود. (ضرب المثل)

مچل ✓

ما رو مچل خُ تْ کردی: ما را معطل کردی.

مچل این شدیم: معطل این شدیم.

لُک ✓

زخمش لک کرده: جای زخمش مونده.

سِرْمِغِراضِی ✓

سرمغراضیا رو بی یر: پارچه های چیده شده رو بیار.

سر مغراضیا خوشکلو شدن: پارچه‌هایی که چیدی خوشگل شدن.

سین ✓

بی‌ی ای سین: بیا این طرف.

به ای سین نیا؛ خِطِرَ: به این سمت نیا خطرناکه.

به ای سین قِسَم راس می گو: به این سو قسم راست می گفت. (ضرب‌المثل)

پسین ✓

فردا پسین بیا: فردا بعدازظهر بیا.

پسینو دی میرم: بعدازظهر دیگه میرم.

پسین رفته؛ برنگشته: بعدازظهر رفته؛ برنگشته.

زرده شوم ✓

زرده شوم شو؛ وخی: آفتاب غروب کرد؛ پاشو.

زرده شوم شده؛ دل گیر: آفتاب داره غروب می کنه؛ دل گیر شده.

زرده شوم شو؛ نيمد: آفتاب پشت کوه رفت ولی هنوز نیومده. (دیر کرده).

وَرَجِکِدن ✓

کو وَرَجِکِ بیا: بلند شو بیا.

جوری ورجکید که منم ترسیدم: جوری از ترس بلند شد که منم ترسیدم.

اَلِنِگونو ✓

اینا چرا النگونه؟: این ها چرا آویزانند.

✓
وَر

بده ور من: بده به من

ور منه: برای مننه. (مال مننه)

✓
ریقو

خیلی ریقویی!؛ خیلی کوچکی! (بیشتر جنبه‌ی تحقیر و تمسخر داره)

ای بچه ریقو آتویه؟: این بچه‌ی کوچک (جنبه تحقیر) برای توئه؟

✓
بد پکُ پوز

خیلی بد پک پوزی: خیلی زشتی.

آخه بد پک پوز تو چی میگی؟: تو چی میگی دیگه؟ (جنبه تحقیر و تمسخر)

